

ELEKTRİK PİYASASINDA LİSANSIZ ELEKTRİK ÜRETİMİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK TASLAĞI

GENEL DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

1. EPDK'nın yayınladığı durdurma yazısına istinaden mevcut tüm başvuruların yeni yönetmelikle beraber tekrar değerlendirilmesi ve 180 günlük sürenin baştan başlatılması için EPDK'nın dağıtım şirketlerine görüş bildirmesini öneriyoruz. Aksi takdirde, mevcut durumdaki belirsizliklerden ötürü hakkını kaybeden birçok yatırımcı olacaktır.
2. Proje onay süreci için belirlenen YEGM-TEDAŞ-Dağıtım Şirketi sıralaması değiştirilmeli ve Dağıtım Şirketi-TEDAŞ olarak yeniden düzenlenmeli.
3. Ticari sicil numarası bulunmayan resmi kurum ve şahısların fatura kesme konuları netleştirilmelidir.
4. Kurulacak tesislerde yeni tesis edilecek bransman hattının ve AG den ölçüm yapan YG den bağlı tesislerde trafo köşkerlerinin kamulaştırma kapsamına alınması gerekmektedir.
5. Otoprodüktör fider donatı kriterlerinin Lisanssız GES projelerinde talep edilmemesi ve Tebliğ kapsamında istenilen Koruma Rölesi'nin bu ihtitacı karşıladığının ifade edilmesi.

Taslak Hüküm	Madde Bazında Değerlendirme ve Öneriler	Önerilen Hüküm
Madde 2.2 Birinci fıkranın (ç), (d), (e) ve (f) bentleri kapsamında yer alan üretim tesisleri için, dağıtım seviyesinden bağlanma şartıyla, kurulu güç üst sınırı uygulanmaz.	İletim seviyesinden bağlı olan tüketicilerin lisanssız yatırım yapma olanakları kalmıyor, iletim seviyesi de eklenmeli.	Birinci fıkranın (ç), (d), (e) ve (f) bentleri kapsamında yer alan üretim tesisleri için, kurulu güç üst sınırı uygulanmaz.
Madde 4.1.(p) Tüketim tesisi: Bir gerçek ya da tüzel kişinin uhdesinde olup bağlantı anlaşması ya da 25/9/2002 tarihinden önce imzalanmış yerine kaim bir sözleşme kapsamında dağıtım sistemine bağlı, elektrik enerjisi tüketen birim, tesis ya da teçhizatı	İletim hattından bağlı kullanıcılar da tüketim tesisi tanımı içerisine alınmalı	Bir gerçek ya da tüzel kişinin uhdesinde olup bağlantı anlaşması ya da 25/9/2002 tarihinden önce imzalanmış yerine kaim bir sözleşme kapsamında dağıtım veya iletim sistemine bağlı, elektrik enerjisi tüketen birim, tesis ya da teçhizatı
Madde 5.2. Bakanlar Kurulu, rekabetin gelişmesi, iletim ve dağıtım sistemlerinin teknik yeterliliği ve arz güvenliğinin temini ilkeleri çerçevesinde, lisanssız faaliyet yapabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin kurulu güç üst sınırını kaynak bazında beş katına kadar artırmaya yetkilidir.	Hangi faaliyet için yazıldığı belirtilmemiş, sadece 1 MW için olmalı.	Bakanlar Kurulu, rekabetin gelişmesi, iletim ve dağıtım sistemlerinin teknik yeterliliği ve arz güvenliğinin temini ilkeleri çerçevesinde, 5.1.c fıkrası kapsamında lisanssız faaliyet yapabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin kurulu güç üst sınırını kaynak bazında beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

<p>Madde 5.3. Bu Yönetmelik kapsamında YG seviyesinden dağıtım sistemine bağlanmak isteyen rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı üretim tesisi bağlantı başvuruları için, bu maddenin ikinci fıkrası hükümleri ile 5 inci maddenin beşinci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir transformatör merkezine yönlendirilen toplam güç 2 MW ve üzerinde olması halinde ilgili dağıtım şirketi TEİAŞ'a kaynak bazında ayrı ayrı bağlantı kapasite bildiriminde bulunur ve TEİAŞ'ın görüşleri alınır. Dağıtım şirketi, TEİAŞ'ın bildireceği bağlanabilir kapasiteyi bağlantı görüşlerinin sonuçlandırılmasına esas alır. TEİAŞ talepleri kendisine geliş tarihinden itibaren bir ay içinde sonuçlandırır.</p>	<p>Yorum 1: Üretimle tüketimin aynı noktada olduğu yerler için bir abone mevcut tüketimine istinaden trafo merkezinde kendisine ayrılmış kurulu gücü kadar lisanssız yenilenebilir enerji tesisi kurabilir, dolayısıyla bu aboneler 2 MW'lık kapasitenin haricinde tutulmalıdır.</p> <p>Yorum 2: 2 MW'lık sınır 10 MW olmalı, aksi takdirde mevcut durumda her proje için TEİAŞ'ın görüşü beklenmektedir.</p>	<p>Bu Yönetmelik kapsamında YG seviyesinden dağıtım sistemine bağlanmak isteyen rüzgâr ve/veya güneş enerjisine dayalı üretim tesisi bağlantı başvuruları için, bu maddenin ikinci fıkrası hükümleri ile 5 inci maddenin beşinci fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bir transformatör merkezine yönlendirilen toplam güç 5.1.c fıkrasında tanımlanan üretim tesisleri hariç olmak üzere 10 MW ve üzerinde olması halinde ilgili dağıtım şirketi TEİAŞ'a kaynak bazında ayrı ayrı bağlantı kapasite bildiriminde bulunur ve TEİAŞ'ın görüşleri alınır. Dağıtım şirketi, TEİAŞ'ın bildireceği bağlanabilir kapasiteyi bağlantı görüşlerinin sonuçlandırılmasına esas alır. TEİAŞ talepleri kendisine geliş tarihinden itibaren bir ay içinde sonuçlandırır.</p>
<p>Madde 7.1.(e) Üretim tesisinin inşaatına başlanabilmesi için ilgili mevzuat çerçevesinde alınması gereken proje onayı</p>	<p>Proje onayının alınması için hazırlanması gereken proje dosyaları ancak dağıtım şirketinden alınan bağlantı görüşüyle mümkündür. Dolayısıyla bu fıkranın kaldırılması gerekiyor.</p>	<p>Madde 7.1.(e) tamamen kaldırılmalı.</p>
<p>Madde 7.1. (g) Rüzgar ve güneş enerjisine dayalı başvurularda Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü tarafından teknik değerlendirme raporu</p>	<p>Mevcut durumda izinlerin alınması için birden fazla kurumda fazlasıyla vakit harcanyor, bu ilave şartın çıkarılması gerekiyor.</p>	<p>Madde 7.1.(g) tamamen kaldırılmalı.</p>
<p>Madde 7.1 Bu Yönetmelik kapsamında hidrolik kaynağa dayalı üretim tesisleri haricindeki üretim tesislerinde üretim yapmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, bağlantı ve sistem kullanımı amacıyla, ekinde aşağıdaki bilgi ve belgeler bulunan EK-1'deki Lisanssız Üretim Bağlantı Başvuru Formu ile doğrudan ilgili dağıtım şirketine veya OSB dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye başvurur</p>	<p>Başvuruların gerçek yatırımcılar tarafından yapılması ve yatırıma dönüşmeyecek başvuru sahiplerinin dağıtım şirketlerini, kamuyu ve özel sektörü meşgul etmemesi için başvurularda teminat mektubu verilmesi gerekmektedir. Bağlantı anlaşması esnasında bu geçici teminat mektubu Tebliğ Madde7.20 kapsamında dağıtım bağlantı bedeli olarak kullanılabilir.</p>	<p>Yeni Madde 7.1.(i) Yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı başvurularda, başvuru bedeline ilave olarak kWe başına 10 TL bedelinde geçici teminat mektubu sunulmalıdır.</p> <p>Referans: Lisans başvurularında EPDK tarafından istenen teminat mektubu.</p>
<p>Madde 7.3 Dağıtım şirketi, ihtiyaç duyması halinde üretim tesisi kuracak gerçek veya tüzel kişiden ek bilgi ve belge talep edebilir; ancak ilgili mevzuat</p>	<p>İlaveten istenen ek belgeler başvuruları yavaşlatıyor ve bazı bölgelerde yatırımcılar süreçte öngörülmeven evrak işlerinden dolayı yatırımdan vazgeçebiliyor.</p>	<p>Dağıtım şirketi, üretim tesisi kuracak gerçek veya tüzel kişiden ek bilgi ve belge talep edemez.</p>

kapsamında daha önce temin edilmiş olan bilgi veya belgeler ayrıca istenmez.		
Madde 7.7. (b) Güneş enerjisine dayalı başvuruda bulunacak olan tüzel kişilerin Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğünden alınan Teknik Değerlendirme Raporunun alındığı tarihten itibaren	Teknik değerlendirme yönetmeliği yayınlanmadığı ve mevcut durumda istenen şartların fazla zaman alması sebebiyle bu maddenin yatırımları fazlasıyla aksatacağı düşüncesindeyiz.	Madde 7.7.(b) tamamen kaldırılmalı.
Madde 8.4 Dağıtım şirketi, bu madde ile 7 nci madde kapsamında değerlendirilen başvurulara ilişkin gerekçeli değerlendirme neticesini ve bağlantı noktası uygun bulunmayan başvurular için varsa alternatif bağlantı önerisini kendi internet sayfasında bir ay süreyle ilan eder, hidrolik kaynağa dayalı üretim tesisi talepleri bakımından ilgili il özel idaresine yazılı olarak bildirir.	Aynı kuralın OSB'ler için de getirilmesi gerekmektedir.	Dağıtım şirketi ve OSB, bu madde ile 7 nci madde kapsamında değerlendirilen başvurulara ilişkin gerekçeli değerlendirme neticesini ve bağlantı noktası uygun bulunmayan başvurular için varsa alternatif bağlantı önerisini kendi internet sayfasında bir ay süreyle ilan eder, hidrolik kaynağa dayalı üretim tesisi talepleri bakımından ilgili il özel idaresine yazılı olarak bildirir.
Madde 9.2.(b) Diğer kaynaklar bakımından bağlantı başvurusu uygun bulunan veya dağıtım şirketince teklif edilen alternatif bağlantı noktası önerisini kabul eden ve bu kapsamda kendisine Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu gönderilen, gerçek veya tüzel kişiler söz konusu izin belgesinin alınma veya Çağrı Mektubunun Tebellüğ tarihinden itibaren en geç otuz gün içerisinde ilgili dağıtım şirketine bağlantı anlaşması ve sistem kullanım anlaşmasını imzalamak üzere başvurur. Bu süre içerisinde başvuruda bulunmayan gerçek veya tüzel kişiler, gerçek veya tüzel kişilerin mevcut belgeleri iade edilir	Çağrı Mektubu'na göre tüm projelerin hazırlanacağı varsayılırsa, 30 gün çok kısa bir süre olacaktır. Bu sürenin 180 güne uzatılması gerekmektedir.	Diğer kaynaklar bakımından bağlantı başvurusu uygun bulunan veya dağıtım şirketince teklif edilen alternatif bağlantı noktası önerisini kabul eden ve bu kapsamda kendisine Bağlantı Anlaşmasına Çağrı Mektubu gönderilen, gerçek veya tüzel kişiler söz konusu izin belgesinin alınma veya Çağrı Mektubunun Tebellüğ tarihinden itibaren en geç yüzseksen gün içerisinde ilgili dağıtım şirketine bağlantı anlaşması ve sistem kullanım anlaşmasını imzalamak üzere başvurur. Bu süre içerisinde başvuruda bulunmayan gerçek veya tüzel kişiler, gerçek veya tüzel kişilerin mevcut belgeleri iade edilir
Madde 10.4 Üretim tesisleri, sistem kullanım anlaşmasında belirtilen tarihten itibaren sisteme enerji verebilir. Bu tarih, ancak her bir takvim ayının ilk günü olur. Bu tarih hiçbir şekilde Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kuruluş ve/veya tüzel kişiler tarafından üretim tesisinin geçici kabulünün yapıldığı tarihten önce olamaz. Üreticinin sisteme enerji vermesi, geçici	Mevcut durumda sisteme enerji verilmesi geçici kabulden sonra mümkün olabiliyor. Bu madde; test amaçlı, dağıtım şirketi eşliğinde geçici kabul öncesinde de enerji verilebilecek şekilde değiştirilmeli.	Üretim tesisleri, sistem kullanım anlaşmasında belirtilen geçici kabul tarihinden itibaren sisteme enerji verebilir. Bu tarih, ancak her bir takvim ayının ilk günü olur. Bu tarih hiçbir şekilde Bakanlık veya Bakanlığın yetki verdiği kuruluş ve/veya tüzel kişiler tarafından üretim tesisinin geçici kabulünün yapıldığı tarihten önce olamaz. Üreticinin sisteme enerji vermesi, geçici kabul tarihini takip eden ayın

kabul tarihini takip eden ayın ilk gününden geriye bırakılamaz.		ilk gününden geriye bırakılamaz.
Madde 10.5.(b) Üretim ve tüketim tesislerinin aynı yerde olmaması halinde sisteme verdiği ve sistemden çektiği enerji miktarları için ayrı ayrı, dağıtım sistemi kullanım bedeli öder	Sistem kullanım bedeli bu durumda çok yüksek olmakta ve yenilenebilir enerji sisteminin gelirinin yaklaşık %30'u harcanmaktadır. Yatırımların daha karlı olması için bu maddenin değiştirilmesi gerekir.	Üretim ve tüketim tesislerinin aynı yerde olmaması halinde sisteme verdiği ve sistemden çektiği enerji miktarları karşılaştırılır ve dağıtım sistemi kullanım bedeli fazla olan miktar için her ay için bir defalığına ödenir
Madde 12.6 Dağıtım şirketi, ihtiyaç duyduğu anda personelinin kolayca ulaşabileceği, dağıtım sistemine bağlantı noktasında kilitlenebilir, kontaklarının pozisyonu üretim tesisinin dağıtım tesisinden ayrıldığı belirlenebilmesine imkân sağlayacak şekilde, bağlanan sistemin özelliklerine uygun yük ayırıcısı veya kesici ve ayırıcı tesis edebilir.	Bu işlemde doğan masrafların dağıtım şirketi tarafından karşılanması gerektiği belirtilmemiş.	Dağıtım şirketi, ihtiyaç duyduğu anda personelinin kolayca ulaşabileceği, dağıtım sistemine bağlantı noktasında kilitlenebilir, kontaklarının pozisyonu üretim tesisinin dağıtım tesisinden ayrıldığı belirlenebilmesine imkân sağlayacak şekilde, bağlanan sistemin özelliklerine uygun yük ayırıcısı veya kesici ve ayırıcı tesis edebilir. Bu işlemde doğan masrafları dağıtım şirketi üstlenir.
Madde 13.5 Bağlanılacak noktanın bağlanabilirlik oranının; a) Kurulu gücü 1000 kWe'in üzerindeki kojenerasyon tesisleri için 35'in, b) Diğer üretim tesisleri için 100'ün, üzerinde olması esastır. Bağlanabilirlik oranının bu değerlerin altında olması durumunda dağıtım şirketi bağlantı için başka bir bağlantı noktası teklif edebilir.	YG'den bağlanan sistemler için bu katsayının aranmaması gerekir.	Başlanılacak noktanın bağlanabilirlik oranının; a) Kurulu gücü 1000 kWe'in üzerindeki kojenerasyon tesisleri için 35'in, b) YG'den bağlanan tesisler hariç, diğer üretim tesisleri için 100'ün, üzerinde olması esastır. Bağlanabilirlik oranının bu değerlerin altında olması durumunda dağıtım şirketi bağlantı için başka bir bağlantı noktası teklif edebilir.
Madde 13.7 Tüketim tesisi ile aynı yerde olmayan üretim tesisi ya da tesislerinin dağıtım sistemine bağlantısı için gereken ek yatırımlar dağıtım şirketince yapılabilir.	Bu konu netleştirilmeli ve dağıtım şirketlerine yaptırım sağlanmalı.	Tüketim tesisi ile aynı yerde olmayan üretim tesisi ya da tesislerinin dağıtım sistemine bağlantısı için gereken ek yatırımlar dağıtım şirketince yapılır.
Madde 14.2 Dağıtım şirketi gerekçelerini bildirmek kaydıyla, bağlantı noktasındaki dağıtım sisteminin durumuna göre ilgili mevzuatta öngörülen işletme koşulları dışına çıkılmaması ve üretim tesisinin fliker etkisinin uygun seviyeye getirilebilmesi için ilave koruma tedbirlerinin alınmasını isteyebilir.	Bu madde dağıtım şirketlerinin otoproduktör fideri talep etmesinin önünü açacağı için yatırımları sektöre uğratacaktır.	Madde 14.2 tamamen kaldırılmalı.
Madde 16.1 Dağıtım sistemine AG ve YG seviyesinden	Tesis inşa edilirken işletme sorumlusu şartı kaldırılmalı, sadece	Dağıtım sistemine AG ve YG seviyesinden bağlanacak üretim

<p>bağlanacak üretim tesislerinin yapımı, işletmeye alınması, işletilmesi ve iş güvenliği sorumluluğu üretim yapan gerçek veya tüzel kişiye aittir. Gerçek veya tüzel kişi bu kapsamda;</p> <p>a) AG seviyesinden yapılacak bağlantılar için, üretim tesisinin geçici kabulü yapılmaya kadar,</p> <p>b) YG seviyesinden yapılacak bağlantılar için, üretim tesisinin projelendirilmesi aşamasından başlamak üzere işletme süresince,</p> <p>ilgili teknik mevzuata göre görev yapacak yetkili işletme sorumlusu istihdam etmek ve/veya bu konuda gerekli hizmetleri almakla yükümlüdür.</p>	<p>YG'den bağlanan sistemlerde işletme süresince istenmeli. AG'den ölçüm yapan YG bağlantılı tesislerde işletme sorumlusuna verilmesi gereken bedel neredeyse aylık üretimin ticari değerine eşit olduğu için küçük yatırımları durduracaktır.</p> <p>Not: Bu tesislerde trafo köşkü kamulaştırılarak da çözüm sağlanabilir.</p>	<p>tesislerinin yapımı, işletmeye alınması, işletilmesi ve iş güvenliği sorumluluğu üretim yapan gerçek veya tüzel kişiye aittir. Gerçek veya tüzel kişi bu kapsamda;</p> <p>a) YG seviyesinden yapılacak bağlantılar için, üretim tesisinin işletme süresince,</p> <p>ilgili teknik mevzuata göre görev yapacak yetkili işletme sorumlusu istihdam etmek ve/veya bu konuda gerekli hizmetleri almakla yükümlüdür.</p>
<p>Madde 18.1.(b) Üretim tesisinin tüketim tesisiyle aynı yerde bulunmaması halinde bağlantı anlaşmasında belirlenen yere ilgili mevzuatta dengeleme ve uzlaştırma sisteminin gerektirdiği haberleşmeyi sağlayabilecek sayaçlar için belirlenen özelliklere sahip saatlik sayaç takılır.</p>	<p>Bu uygulamalarda tesisin iç ihtiyacından ötürü çift yönlü sayaç olmalı ve tesis başka bir aboneliğe bağlanmadan şebekeyle mahsuplaşabilmeli.</p>	<p>Üretim tesisinin tüketim tesisiyle aynı yerde bulunmaması halinde bağlantı anlaşmasında belirlenen yere ilgili mevzuatta dengeleme ve uzlaştırma sisteminin gerektirdiği haberleşmeyi sağlayabilecek çift yönlü ölçüm yapabilen saatlik sayaç takılır. Bu durumda üretim tesisinin kendi enerji ihtiyacı için yeni bir abonelik oluşturulur.</p>
<p>Madde 20.1 5 inci maddenin birinci fıkrası (c), (f) ve (g) bentleri kapsamında yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı olarak gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan ve işletilen,</p> <p>a) Tüketim tesisi ile aynı yerde kurulu üretim tesisinde ya da tesislerinde üretilerek her fatura döneminde sisteme verilen net elektrik enerjisi ile</p> <p>b) Tüketim tesisi ile aynı yerde kurulu olmayan üretim tesisinde ya da tesislerinde üretilerek dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisinden ilgili tüketim tesisinde, her fatura dönemi için tüketilemeyen net elektrik</p>	<p>10 yıldan sonraki enerji satışı ile ilgili gerekli açıklamaların yapılması gerekmektedir.</p>	<p>Seçenek 1: 10 yıllık süre 25 yıla çıkarılmalıdır.</p> <p>Seçenek 2: 10 yıldan sonra üreticilere ikili anlaşma yapma hakkı tanınmalı ya da lisans alma zorunluluğu getirilmelidir.</p>

<p>enerjisi miktarı, ihtiyaç fazlası elektrik enerjisi olarak görevli tedarik şirketi tarafından YEK Kanununa ekli I sayılı Cetvelde kaynak bazında belirlenen fiyattan, YEKDEM kapsamında değerlendirilmek üzere, on yıl süreyle satın alınır. Bu süre ilgili üretim tesisinin 10uncu maddenin dördüncü fıkrası çerçevesinde sisteme enerji vermeye başladığı tarihten itibaren hesaplanır.</p>		
<p>Madde 20.3 5 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamında kurulan üretim tesislerinde üretilen enerjinin sisteme enerji verilmesi halinde, söz konusu enerji miktarı ilgili mevzuat uyarınca, YEKDEM kapsamında değerlendirilir. Ancak bu enerji miktarı PMUM ve görevli tedarik şirketi tarafından ödemeye esas alınmaz.</p>	<p>Tamamen öztüketim için kurulan sistemlerde bile kimi zaman üretim fazlası ortaya çıkabilir. Bu durum özellikle peak zamanlarda ve resmi/dini tatil gibi tüketimin olmadığı zamanlarda oluşacaktır. Bundan ötürü üretilen enerjinin tüketim tesisinin kurulu gücünü aşmayacak şekilde dağıtım şirketine satılmasının önü açılmalı.</p>	<p>5 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) bendi kapsamında kurulan üretim tesislerinde üretilen enerjinin sisteme enerji verilmesi halinde, söz konusu enerji miktarı ilgili mevzuat uyarınca, YEKDEM kapsamında değerlendirilir. Bu enerji miktarı ancak bir takvim yılında üretilen toplam enerji miktarının %20'sinden az olduğu takdirde PMUM ve görevli tedarik şirketi tarafından ödemeye esas alınır.</p>
<p>Madde 21.1 20 nci maddenin birinci fıkrası kapsamındaki elektrik enerjisi, ilgili görevli tedarik şirketi tarafından üretilerek sisteme verilmiş kabul edilir ve YEKDEM kapsamında değerlendirilir.</p>	<p>Bu miktarın dağıtım şirketine tanınan %20'lik lisanssız tesis kurma kapasitesinden düşülmemesi gerekir, aksi takdirde bölgelerde dağıtım şirketleri ve özel şirketler arasında haksız bir rekabet doğacaktır.</p>	<p>20 nci maddenin birinci fıkrası kapsamındaki elektrik enerjisi, ilgili görevli tedarik şirketi tarafından üretilerek sisteme verilmiş kabul edilir ve YEKDEM kapsamında değerlendirilir. Bu enerji miktarı dağıtım şirketine tanınmış olan %20'lik kapasitenin haricinde değerlendirilir.</p>